

BAĞIMSIZ DENETÇİLİK UYGULAMALI MESLEKİ EĞİTİM TEBLİĞİ

Resmi Gazete Sayısı 28539
Resmi Gazete Tarihi 25.01.2013

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; bağımsız denetçi olmak isteyen denetçi yardımcılara verilecek uygulamalı mesleki eğitime, refakatinde eğitim alınabilecek denetçilere ve eğitim alanlara dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ; denetçi yardımcılarının yetiştirilmelerine ve mesleki yeterlilik kazanmalarına yönelik olan uygulamalı mesleki eğitimin; esaslarına, süresine, değerlendirme ve takip yöntemlerine, nezdinde uygulamalı mesleki eğitim alınacak bağımsız denetçi ve bağımsız denetim kuruluşlarına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 26/12/2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliğinin 15 inci ve 49 uncu maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde kullanılan terimler, Bağımsız Denetim Yönetmeliğinde tanımlanan anlamları ile kullanılmıştır. Ayrıca, bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Eğitim ve Yetkilendirme Bilgi Sistemi (EYBİS): Kurum tarafından oluşturulan, resmi sicil ve yetkilendirme işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü, tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli bir şekilde depolandığı veri tabanını da içeren bilgi işlem sistemini,

b) Güvenli elektronik imza: 15/1/2004 tarihli ve 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 4 üncü maddesinde tanımlanan imzayı,

c) Uygulamalı mesleki eğitim: Bağımsız denetçilik mesleğinin gerektirdiği bilgi, beceri ve uygulama yeterliliklerinin kazandırılması amacıyla Kurumca belirlenen temel esaslar çerçevesinde yürütülen en az üç yıl süreli eğitimi,

ç) Yönetmelik: Bağımsız Denetim Yönetmeliğini, ifade eder.

(2) Bu Tebliğde geçen "eğitim" ibaresi uygulamalı mesleki eğitimi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Uygulamalı Mesleki Eğitim

Eğitimin amacı

MADDE 5 – (1) Denetçi yardımcıları aşağıdaki amaçlar esas alınarak eğitime tabi tutulurlar:

- Teorik bilgilerinin uygulamaya geçirilmesini sağlamak.
- Bağımsız denetim alanında yeterli bilgi, ihtisas ve deneyime sahip olmalarını sağlamak.
- Mesleğin gerektirdiği ahlaki nitelikleri ve meslek bilincini yerleştirmek.
- Mesleğin gerektirdiği bilgi işlem teknolojilerini öğrenmelerini sağlamak.
- Analitik düşünme, takım çalışması ve iletişim becerilerini geliştirmek.
- Yazışma ve rapor yazma tekniği konusunda bilgi ve yetenek kazandırmak.
- Meslekte standartlaşmayı temin etmek.

Eğitime başlama şartı

MADDE 6 – (1) Eğitime başlamak için Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen mezuniyet şartı aranır.

Eğitim süresi

MADDE 7 – (1) Denetçi yardımcılarının eğitim süresi en az üç yıldır.

(2) Mücbir sebepler hariç eğitimin kesintisiz yürütülmesi esastır. Mücbir sebeplerden dolayı eksik kalan eğitim süresi tamamlanır.

Eğitimden sayılan süreler

MADDE 8 – (1) 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik ve Yeminli Mali Müşavirlik Kanunu çerçevesinde tasdik ve vergi denetimi hizmetlerinde geçen süreler ile aynı Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarında denetim yetkisini haiz olanların, bu kamu kurum ve kuruluşlarında geçirdikleri süreler uygulamalı mesleki eğitim süresinden sayılır.

(2) En az on beş yıl mesleki tecrübeye sahip olan meslek mensuplarında uygulamalı mesleki eğitim şartı aranmaz.

(3) Mesleki tecrübe süresi, mesleki faaliyetlere başlandığı tarihte başlar ve mesleki faaliyetlerde geçirilen süreyi kapsar. Bu sürenin hesabında,

a) 3568 sayılı Kanun kapsamındaki staj ve stajdan sayılan hizmetler ile aynı Kanun uyarınca mesleki faaliyetlerde bulunulan süreler,

b) Bağımsız denetimde geçirilen süreler,

c) 3568 sayılı Kanun çerçevesinde tasdik ve vergi denetimi hizmetlerinde geçen süreler ile aynı Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasında yer alan kamu kurum ve kuruluşlarında denetim yetkisini haiz olanların, kamu kurum ve kuruluşlarında geçirdikleri süreler,

dikkate alınır. Mesleki tecrübe süresine dört yılı aşmamak üzere, Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen lisans veya lisansüstü eğitim süreleri ilave edilir. Kamu kurum ve kuruluşlarında geçirilen süreler hariç olmak üzere, bir yıldan fazla süreyle bu maddede belirtilen faaliyetlere ara verilmesi durumunda, ara verilen fazla süreler mesleki tecrübe süresinin hesabında dikkate alınmaz.

(4) 3568 sayılı Kanun uyarınca meslek mensuplarıncı yapılan staj süresinin bir yılı veya lisansüstü diplomasının ibraz edilmesi şartıyla iktisat, maliye, işletme, muhasebe, finansman, denetim ve vergi ile ilgili alanlarda lisansüstü eğitim görenlerin bu eğitimde geçen sürelerinin bir yılı eğitimden sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Eğitime İlişkin İşlemler**

Eğitime başlama ve hizmet akdi feshinin bildirimi

MADDE 9 – (1) Eğitim almak isteyenler kayıtlarını, hizmet akdi imzalamadan önce, EYBİS üzerinde gerçekleştirirler.

(2) Eğitim, hizmet akdinin imzalandığı tarihte başlar. Hizmet akdi bilgisinin, ilgili denetim kuruluşu, denetçi ya da denetçi yardımcısı tarafından Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirim süresi içinde Kuruma bildirilmesi şarttır. Bildirimin süresinde yapılmaması halinde eğitim, bildirim tarihinde başlar. Bildirim tarihi, işlemin EYBİS'teki zaman damgası ile kayıt altına alındığı tarihtir.

(3) EYBİS'te kaydı bulunan denetçi yardımcılarında "Bağımsız Denetçi Yardımcısı Kimliği" verilir. Denetçi yardımcısı kimliği verilenler kamuya ilan edilir.

(4) EYBİS'in Denetçi Yardımcısı Modülüne; denetçi yardımcısının vesikalık resmi, hizmet akdi, lisans veya lisansüstü mezuniyet belgesi, adli sicil belgesi, varsa meslek mensubu ruhsatı ve yabancı dil seviye tespit belgesi yüklenir. Veri tabanında ayrıca, ikametgâh ve işyeri adresi ile iletişim, iş yeri, hizmet akdi, eğitime başlama ve bitiş tarihleri, katıldığı denetim ekiplerine ve hazırlanmasında katkıda bulunduğu çalışma kâğıtlarına ilişkin bilgiler ile Kurumca uygun görülen diğer bilgilerin takibi yapılır.

(5) EYBİS kaydına alınmış denetçi yardımcısının hizmet akdinin feshedilmesi halinde hizmet akdinin sona erdiği tarih, yanında eğitim alınan tarafından on gün içinde Kuruma bildirilir.

(6) Denetçi yardımcısının eğitim dönemi işlemlerine ait belge ve bilgiler EYBİS'teki sayfasında saklanır. Denetçi olanların kayıtları Bağımsız Denetim Resmi Sicilindeki kayıt grubuna taşınır.

Yanında eğitim yapılacakların yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Eğitimler, denetçi yanında ya da denetim kuruluşunda ve bunların denetim ve gözetiminde yapılır.

(2) Denetim kuruluşlarında, refakat çalışmaları bağımsız denetim alanında bilgi birikimine ve deneyime sahip denetçilerin gözetiminde yürütülür. Refakatinde eğitim yapılacak denetçinin asgari on yıllık mesleki tecrübeye sahip olması şarttır.

(3) Bir denetçi yanındaki refakat çalışması, mücbir sebep halleri ve 12 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen haller hariç olmak üzere üç aydan az olamaz.

(4) Eğitim veren denetçiler, denetçi yardımcılarını denetimlerin her bir aşamasında görevlendirmek, müşterileriyle olan görüşmelerde yanlarında bulundurmamak, onların çalışmalarına nezaret etmek ve hazırladıkları çalışma kâğıtlarını incelemek gibi konularda yükümlüdürler.

(5) Eğitimlerde denetçi yardımcılarında mesleğin gerekleri ve incelikleri ayrıntılı olarak öğretilir ve mesleki mevzuat bilgileri geliştirilir. Eğitimler bilgi işlem teknolojileri ile kişisel ve mesleki gelişim konularını da içerir.

(6) Denetçi yardımcılarının, finansal tablo denetiminde fiilen görev alarak mesleki uygulamayı öğrenmeleri sağlanır.

(7) Yanında eğitim alınan denetim kuruluşları ve denetçilere;

a) Eğitim programına ve sürelerine uyulmaması,

b) Denetçi yardımcılarının, dördüncü fıkrada belirtilen işlerde görevlendirilmemesi,

c) Genel ahlaka ve mesleki etik kurallarına aykırı davranışlarda bulunulması,

hallerinin tespitinde eğitim verme yasağı uygulanır. Bu yasak EYBİS'e de işlenerek takip edilir.

EYBİS kaydı arama zorunluluğu

MADDE 11 – (1) Denetim kuruluşu ve denetçiler, eğitim alacak kişilerin EYBİS kayıt bilgilerini, hizmet akdi imzalamadan önce Kurumdan talep etmek zorundadırlar.

Eğitimin icrası ve devam zorunluluğu

MADDE 12 – (1) Eğitimler kesintisiz yürütülür ve eğitime devam mecburidir.

(2) Eğitim süresi hiçbir şekilde kısaltılamaz.

(3) Eğitim programına veya sürelerine uyulmadığı ya da yanında veya gözetim ve denetiminde eğitim veren denetçinin genel ahlaka ve mesleki etik kurallarına aykırı davranışlarda bulunduğu kanaatine varan denetçi yardımcılarını eğitimlerini kendiliğinden kesemezler. Bu durumda, denetçi yardımcılarını Kuruma bildirimde bulunarak gerekli tedbirin alınmasını isteyebilirler. Genel ahlaka ve mesleki etik kurallarına aykırı davranışı tespit edilenlerin yanında eğitim çalışması yaptırılmaz.

(4) Yanında veya gözetim ve denetiminde eğitim alınan denetçinin ölümü, işi terki veya idari yaptırımlar sebebiyle denetim faaliyeti yürütemeyeceği durumlar ile beşinci fıkraya uyarınca sonlandırılan eğitimler nedeniyle kalan eğitim süresi bir başka denetçinin yanında tamamlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Denetçi Yardımcılarıyla İlgili İşlemler

Eğitim bilgilerinin EYBİS'e kaydı

MADDE 13 – (1) Denetçi yardımcılarının eğitimine ilişkin olarak Kurumca istenen tüm bilgi ve belgeler en geç on gün içinde Kuruma bildirilir. Bu bilgi ve belgeler Kurumca incelenerek sisteme yüklenir.

İzin süresi

MADDE 14 – (1) Denetçi yardımcısına 28/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununa göre izin kullandırılır.

(2) Denetçi ve denetim kuruluşu değişikliklerinde nakil için ayrıca yedi gün izin verilir.

Meslekle bağdaşmayan işler

MADDE 15 – (1) Mevzuatta denetçiler için yer alan meslekle ve meslek onuru ile bağdaşmayan işler, denetçi yardımcılarını için de geçerlidir. Ayrıca, denetçi yardımcılarını eğitimin gerektirdiği işler saklı kalmak kaydıyla denetimle ilgili başkaca işleri yapamazlar.

(2) Denetimlerde görevlendirilen denetçi yardımcılarını, bağımsızlık, tarafsızlık ve sır saklama yükümlülüklerinden sorumludurlar.

Denetçi yardımcılarının yükümlülükleri

MADDE 16 – (1) Denetçi yardımcılarını eğitimleri esnasında aşağıdaki kurallara uymakla yükümlüdürler;

a) Mesleğin gerekleri ve inceliklerini ayrıntılı olarak öğrenmek ve mesleki mevzuat bilgilerini geliştirmek.

b) Yanında veya gözetim ve denetiminde eğitim aldıkları denetçi ve denetim kuruluşu tarafından verilen mesleğe ilişkin görevleri zamanında yapmak.

c) Mesleğin vakarı ile bağdaşmayan davranışlar ile ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışlarda bulunmamak.

ç) Gerekli bildirimleri Kuruma zamanında, tam ve doğru olarak yapmak.

Eğitimin sonlandırılması

MADDE 17 – (1) Eğitim;

a) 6 ncı maddedeki şartların taşınmadığının sonradan tespit edilmesi,

b) Kuruma iletilen bilgi ve belgelerin doğru olmadığı ve bu belgelerde tahrifat yapıldığının tespit edilmesi,

c) Geçerli bir mazereti olmaksızın, çalışma saatleri dahilinde eğitim mahallinde bulunmadığının veya eğitime devam etmediğinin bir yılda üç defa tespit edilmesi,

hallerinde sonlandırılır. Bu durum Kurum tarafından en geç yedi gün içinde denetçi yardımcısıyla birlikte, yanında eğitim alınan denetçi ve denetim kuruluşuna bildirilir.

(2) Eğitimi sonlandırılanlar, bildirim tarihinden itibaren on beş gün içinde Kuruma itiraz edebilirler. Kurumun vereceği karar kesindir.

Eğitimin değerlendirilmesi

MADDE 18 – (1) Bu Tebliğ çerçevesinde gerçekleştirilen eğitimler talep üzerine Kurum tarafından değerlendirilir. Eğitimlerin bu Tebliğde düzenlenen çerçevede tamamlandığının Kurumca tespiti halinde Yönetmeliğin 15 inci maddesinde öngörülen eğitim şartı sağlanmış olur.

(2) Değerlendirme sonucu eksiklikleri tespit edilenlerin eksik kalan eğitimleri verilen süre içinde tamamlattırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tebliğ kapsamında yapılacak müracaat, bildirim, itiraz ve diğer işlemlerde usul

MADDE 19 – (1) Meslek mensuplarının bu Tebliğ kapsamında yapılacak müracaat, bildirim ve itirazlar ile diğer işlemler, elektronik ortamda ve 5070 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinde tanımlanan "Güvenli Elektronik İmza" kullanılarak yapılır.

(2) EYBİS'te elektronik ortamda işlem yapılamaması halinde işlemler, daha sonra elektronik ortama aktarılmak üzere, yazılı ortamda ve Kurumca uygun görülen sürede yürütülür.

(3) Bu Tebliğ uyarınca yapılacak tebligatlar hakkında 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri uygulanır.

Tebliğde hüküm bulunmayan haller

MADDE 20 – (1) Bu Tebliğde hüküm bulunmayan hususlar Kurum tarafından düzenlenir.

Geçiş dönemi yetkilendirmelerinde eğitim şartı

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, 31/12/2015 tarihine kadar yapılacak yetkilendirmelerde, bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarih itibarıyla, 10 yıl ve daha fazla mesleki tecrübeye sahip olanların, eğitimin en az 1 yılını, diğerlerinin ise en az 2 yılını denetçi yanında ya da denetim kuruluşunda yapılacak denetimlere katılarak geçirmesi şartı aranır. Bu denetimlerde meslek mensubunun katıldığı denetimlere, denetim ekiplerine ve hazırlanmasında katkıda bulunduğu çalışma kâğıtları, diğer dokümanlar ve denetim raporlarına ilişkin bilgiler ile Kurumca uygun görülen bilgilerin takibi yapılır. Talep üzerine Kurumca meslek mensubunun durumu değerlendirilerek eğitimin tamamlandığının tespiti halinde Yönetmelikte öngörülen eğitim şartı sağlanmış olur.

Sermaye piyasasında bağımsız denetim lisansına sahip olanlarda eğitim şartı

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Lisansına sahip meslek mensuplarından Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi uyarınca 31/12/2014 tarihine kadar Kuruma müracaatta bulunanların yetkilendirilmelerinde Tebliğin Geçici 1 inci maddesinde belirlenen süreler eğitim süreleri olarak dikkate alınır. Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri uyarınca yetkilendirilecek olan meslek mensupları bu süreleri, denetim kuruluşları veya denetçiler yanında, 3568 sayılı Kanun çerçevesinde tasdik ve vergi denetimi hizmetlerinde bulunanların yanında ve aynı Kanununun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası uyarınca denetim yetkisini aldıktan sonra kamu kurum ve kuruluşlarında fiilen görev alarak geçirdiklerini belgelemeleri halinde Yönetmelikte öngörülen eğitim şartını sağlamış olurlar.

Mevcut denetçi yardımcılarının ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (1) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce, denetim faaliyetinde bulunmak üzere kamu kurumlarından yetki almış olan denetim kuruluşları ya da denetçilerin yanında denetçi yardımcısı olarak staja başlayıp, stajları halen devam etmekte olanlarda eğitime başlama tarihi, staj amacıyla çalışmaya başladığına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirim tarihidir.

(2) Meslek mensubu yanında staj yapanlar için eğitime başlama tarihi, staj amacıyla çalışmaya başladığına ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan bildirim tarihidir.

(3) Staja başlama sınavı öncesinde denetim kuruluşlarında ya da meslek mensubu yanında denetçi yardımcısı sıfatıyla çalışmaya başlayanların eğitime başlama tarihi, belgelendirmek kaydıyla, hizmet akdinden önce olmamak üzere, görev aldıkları ilk denetimle başlar.

(4) Bu madde kapsamına giren denetçi yardımcılarında da staj süresi en az üç yıldır. Bu sürenin en az iki yılının denetim kuruluşu veya denetçi yanında denetimlere katılarak geçirilmesi şarttır.

(5) Bu madde uyarınca yapılan stajlar, bu Tebliğin 18 inci maddesi çerçevesinde Kurumca değerlendirilir.

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurum Başkanı yürütür.